

A nadrág

Dunai Ferenc komédiájának bemutatója a Kamaraszínházban

Jelenet a darab második felvonásából. Jászai László, Simon Erika és Mentés József

A komédia a vígjátéknál igényesebb és rangosabb műfaj. Nem véletlen, hogy a kezdetektől találjuk a dráma bölcsőjénél, a színhátek első nagy műfaja, a tragédia mellett. A vígjáték felszínese, könnyedén szórakoztató humorával és jelentéktelenségével szemben a komédia szenvedélyes indulatokat, valamiféle komor keserűséget képvisel, s konfliktusának íve legalább olyan magasra szárnyal, mint a tragédiáé.

Dunai Ferenc első drámai alkotását a színpad komédiájának jelzi, s aki látta csütörtökön este a kamaraszínházi bemutatót, meggyőződhet arról, hogy a darab ezt a rangos műfaji megjelölést teljes joggal, megérdemelten kapta. Méghozzá nemcsak és nem is elsősorban azért, mert dramaturgiailag jól szerkesztett, összefogott és koncentrált; mert a szerző a műfaj törvényeinek megfelelően bátran használ szélsőséges, akár triviális eszközöket is. Elsősorban a benne megnyilvánuló nemes szenvedélyesség és magas hőfoki indulat miatt igazi komédia a nadrág.

A darabban ezek a vonásai a megoldásban bontakoznak ki. Addig a darab szinte még egy jól szerkesztett, pergő cselekményű, mulatságos vígjátéknak is elmenne. Rangosabb a harmadik felvonás teszi, ez avatja komédiává a darabot. Mi történik ebben a felvonásban? Az első két részben egy gyár nagyhatalmú igazgatója vétkesnek találják több erkölcsi, morális természetű ügyben. Nemcsak abban, hogy szeretőt tart, hanem többek között ezenfelül még abban is, hogy a gyár egyik alkalmazottját, szerelmi riválisának véltén, nyakatekert indokok alapján, kidobtatja az állásából.

Ezután jön a harmadik felvonás szokatlan megoldása. A fiatal technikus, akít az igazgató elbocsátott a gyárból, harcot indít az igazgár. S mi történik erre? Azok az emberek, akikre számított, akikben b'zott, akik a szemük előtt lejátszódó esemé-

nyekből cáfolyhatatlan bizonyítékokat szereztek az igazgató bűnösségéről, sorra elhagyják. Végül is a fiú, akinek igaza van, vereséget szenved, s az igazgató, aki bűnös, győztesként hagyja el a színpadot.

Nemde csakugyan szokatlan ez a befejezés? De nem azért ám, mintha ellenkezne mindennapos egyedi tapasztalatainkkal. Azért szokatlan, mert a hasonló problémák a színpadon eddig jórészt úgy oldódtak meg, hogy az igazság már a nézők szemeláttára győzött; az igazgató csúfosan lebukott, az elbocsátott fiú pedig diadalmasan visszakerült munkahelyére.

De tudjuk, hogy a valóságban is történnek olyan esetek, mint amilyenről a darab szól. Azt is tapasztaltuk azonban, hogy az ilyenféle vezetők, mint a nadrág igazgatója, előbb-utóbb, de mindig elérjük jól megérdemelt sorsukat. Az igazság bukása tehát, nálunk nem törvényszerű jelenség.

Miért tartjuk akkor mégis jónak a darab befejezését? Először is azért, mert az irodalomnak, véleményünk szerint, nem feltétlenül feladata az elvont, általános törvényszerűségeket kutatása. Ez inkább talán a tudományokra tartozik. Az irodalomnak az a feladata, hogy indulatokat, szenvedélyeket keltsen bennünk, megrázzon vagy felháborítson bennünket, végső fokon pedig megszerettesse a jót és meggyűlöltesse a rosszat.

Ezt teszi-e ez a színdarab? Azt hisszük, igen. Méghozzá nagy intenzitással és nagy hatással. Senki sem távozik úgy az előadásról, hogy azt mondaná magában, ejnye, de derék ember ez az igazgató, örülök, hogy megismertem, s ezzel szemben milyen csirkefogó az a Seres Laci, aki le akarta buktatni szegényt.

De nemcsak erről és nemcsak ennnyiről van szó. A harmadik felvonás megoldása nagy erővel emeli ki az igazgató bűneinek társadalmi veszélyességét. Ha a darab a szabályos és a szokásos harppal enddel zárulna, a nézők bizonyos megnyugvással indulhatnának haza, hogy na lámcsak, végeredményben minden rendbejött, nincs szükség nagyobb, szenvedélyesebb, állhatatosabb harcra. Tudjuk, a valóságban nem ilyen egyszerű a helyzet. A hibák és bűnök elleni harc szívósságot, kitartást követel, s azt hisszük, a darab szokatlan befejezése a nézőkben ezt a harc készséget szítja fel.

A Kamaraszínház előadása méltó volt Dunai Ferenc jól sikerült komédiájához. A Hegedűs László rendezte elő-

adás egyrészt maradéktalanul tolmácsolta a darab mondanivalóját, másrészt pedig ötletes formai megoldásaival, szellemes kifejező előadásmódjával igazi komédiát adott, műfajilag egységes produkciót nyújtott. Úgy érezzük azonban — s ez az egyetlen kifogásunk —, hogy a hangvétel túl harsányra, túl hangos-rikítóra sikerült. Halakb, szolidabb előadásmód, érzéseink szerint, talán még fokozta volna a helyzetek, szituációk feszültségét.

Az előadás szereplői láthatóan nagy kedvvel játszottak az érdekes darabban. A szerepek csakugyan jók, karakterisztikusan megformáltak. Az együttes teljesítménye egyenletes, kiegyensúlyozott: nincsenek benne kiugró, meglepő teljesítmények, de nincsenek benne félreértelmezett, rosszul sikerült alakítások sem. Mentés József igazgatója találó figura. Fő érdeme, hogy nem egyszerűsít, nem vulgarizál, s amit játéka mond, végeredményben mégis félreérthetetlenül s határozottan egyértelmű. Szívonas, sikerült alakítás Simon Erikáé is Berta hálás szerepében. A jól felépített játék hitelesen, meggyőzően adja vissza a sokszínű, ellentmondásos, de végső céljai elérése felé gátlástalan makacssággal törő elvált aszszonyok a színészi feladat szempontjából is érdekes figuráját. A fiatal technikus, Seres Laci szerepében Jászai László határozott körvonalú karaktert formált. Színes, kifejező játéka az előadás egyik legszívnovelasabb teljesítménye. Décsy Györgyi rokon-szenves mértéktartással, jó ízléssel formálta meg a megcsalt feleség szerepét. Károlyi Istvánnak kidolgozatlanabb a szerep, tehát nehezebb feladat jutott. Játéka ennek ellenére is hiteles, meggyőző. Eötvös Erzsit villanásnyi, néhány szavas szerepben látuk.

Az előadás sikerült díszletét Kaunitz Ervin tervezte.

Ökrös László

Kitűnő állapotban levő TRICIKLIKET és HORDÁRKOCSIKAT veszünk. Cím: Gogol u. 28. S. 25392

Cipőipari gépkalapálót felvesszünk. Cipész Ktsz, Cserzy Mihály u. 30/b. 21148

PETŐFI-RÁDIO 5.00 Reggeli zene. 6.10 Torna. 6.30 Hírek. 8.00-8.05 Hírek. 14 óra Időjárás- és Vízállásjelentés. 14.17 Műsorismertetés. 14.20

Április 4 tisz'eletére

Társadalmi munkával segítik a Szil'éri sugárút felújítását

(Üzemi tudósítónk jelenti.) A Szegedi Cipőgyárban ma már 19 brigád 166 taggal versenyez a szocialista címért. Nemes vételkedésük eredményeként könyvelhetjük el azt is, hogy 1962-ben túlteljesítettük termelési feladatainkat. Beszámolómban azonban mégsem arról írok, hanem a termelési számokon túl jelentkező eredményekről.

Jó példával jár elől üzemenkben a társadalmi munkában a 12 fős exportbrigád. Ezek a munkások kis közösségük megalakulása alkalmával ezt írták naplójukba: célunk a szocialista ember formálása, a szocialista tudat és együttműködés kialakítása és fejlesztése, az elvtársi segítségnyújtás, együttműködés megvalósítása. E célkitűzés szellemében a brigád egyéves fennállása óta számos segítséget nyújtott más munkásközösségeknek és az üzemenek is.

Az elmúlt hetekben, amikor a hideg időjárás miatt országszerte akadozott a szállítás és a vállalat tehergépkocsija alig győzte hordani a nyersanyagot, hogy zavar ne támadjon a napi munkában, sokszor kellett sürgősen lerakni az árut a gépkocsiról. Megtörtént, hogy késő éjjel érkezett anyaggal megrakva. Az exportbrigád tagjai, akik délutáni műszakban dolgoztak, külön kérés nélkül, műszak után este 10-től 11-ig lerakták a nyersanyagot, hogy a kocsai hajnalban indulhasson vissza.

Ezek a munkások az elmúlt nyáron dolgozótársaik nagy elismerése mellett társadalmi munkával ápolták a vállalat virágoskertjének egy részét. S amikor látták, hogy a tavaszi magas vízállás idején a tiszai árterén, a Sárgán levő üdülőépület megrongálódott, segítkeztek rendbehozásában.

A lelkes kis munkásközösség tagjai most április 4, ha-

zánk felszabadulása évfordulójának tiszteletére újabb munkafelajánlást tettek. A többi között azt is vállalták, hogy társadalmi munkával segítik a Szil'éri sugárút cipőgyár előtti szakaszának felújítását. Példájukat követik a többi szocialista brigádok is, akik a termelőmunkában is példamutatóan dolgoznak, teljesítik vállalásaikat.

Kisszazekas Pál

Ma tartja alakuló ülését a városi tanács

A február 24-én újjáválasztott megyei jogú városi tanács ma, szombaton délelőtt fél 10 órakor tartja alakuló ülését a tanácsháza nagytermében. Ezen az ülésen választják meg a városi tanács végrehajtó bizottságát, a tanácsi állandó bizottságokat, azok elnökeit és tagjait és a végrehajtó bizottság előterjesztése alapján megvitatják a városi tanács 1963. évi intézkedési tervét. A tanácsülés nyilvános, azon a tanácsstagokon kívül is minden érdeklődő részt vehet.

Olvasóink írják

Szakmai továbbképzés a postaigazgatóságon

A technika rohamos fejlődése a posta műszaki ágazatánál is szükségessé tette a hírközlési szakmunkások utánépítésének képzését. Eddig szükségként 5-6 hónapos tanfolyamok elvégzése után váltak szakmunkásokká a postaműszakiak. Először 1962-ben a Szegedi Iparitanulói Intézetben nyolc általános isk'lát végzetek részére híradástechnikai hálózásszerelő, az érettségizett fiatalok részére pedig híradástechnikai műszerészképzés indult. A szaktárgyak oktatását a posta jól felszerelt tanműhelyében végzik a posta legjobb műszaki dolgozóit. Az idősebb műszaki dolgozók több mint 25 százaléka szakmai továbbképző tanfolyamon vesz részt. Az utánpótlás biztosítása érdekében az országban először Szegeden vezették be a Ságvári Gimnázium egy osztályában a gyakorlati foglalkozást híradástechnikából.

Angyal Rezső, Postaigazgatóság

Segít a társadalom

A minap postás nyitott be hozzánk. A nagymama azt hitte, újságpénzért jött. De nem, 100 forint tüzelőseglty hozott a kerületi tanácsból. A nagymama már 70 éves. Sok munka és gond jutott neki. Nyári üdülést, téli pihenést ő nem ismert. Több mint 30 évig volt cseléd. Elfásult a

sok gondban, munkában. Igazán örülni még nem láttam hitte, újságpénzért jött. De nem, 100 forint tüzelőseglty hozott a kerületi tanácsból. A nagymama már 70 éves. Sok munka és gond jutott neki. Nyári üdülést, téli pihenést ő nem ismert. Több mint 30 évig volt cseléd. Elfásult a

K. E.

Fiatal írók szerzői estje az egyetemen

Csütörtökön este „Egész” címmel fiatal prózaírók és költők sikeres szerzői estet rendeztek a József Attila Tudományegyetemen. Dr. Kovács Sándor Iván tanársegéd, az Irodalomtörténeti

Intézet, valamint a Tiszatáj szerkesztősége nevében üdvözölte a fiatal egyetemista írók növekvő, tettekben megnyilvánuló aktivitását. Ed-digi tevékenységüket értékelve az 1959-ben megjelent Szegedi Fiatalok Antológiája nyomán egy új antológia kiadásának gondolatát vetette fel. Ezután Csaplár Ferenc negyedéves bölcsész-hallgató az egyetemi írócsoporthoz és művészi céljairól beszélt.

A szerzői est legerősebb oldala az előadott versenyag volt. Az irodalmi lapokból már ismert Kelemen János, Rigó Béla és Veress Miklós túljutott az első lépéseken. Ők aratták — méltán — az est legnagyobb sikerét. Sokak ígéro a még első éves Oláh Éva és az eddigi műfordítóként ismert Kurucz Ferenc, valamint a főiskolás Keressy Sándor bemutatkozása is.

A prózaírók: Bálint Gyula, Bistey András, Vári Péter még a biztató eredményeket hozó kísérletezésnél tartanak.

Rádióműsor

Szombat KOSUTH-RÁDIO 4.30 Hírek. 4.35 Vidáman — frissen! Közben: 5.00 Hírek. 5 óra 05 Fajradíó. 6.00 Hírek. 6 óra 25 Orvosi tanácsok. 7.00 Hírek. 7.05 Új könyvek. 7.30 Színház- és moziműsor. 8.00 Műsorismertetés. 8.10 Lányok, aszszonyok. 8.30 Részletek Műjutyin A cirksuz csillagok és Fényes Két szerelem című operettjéből. 9.00 A felvételtől — az alvígig. 9.20 Zenekari muzsika. 10.00 Hírek. 10.10 Komédiások Váltakoztat egy témára. 10.55 Két ember az országúton. Könyvismertetés. 11.15 Színes népi muzsika. 12.00 Hírek. 12.15 Vigorakból részletek. 12.58 A vidéki színházak műsora. 13.00 A hajnal élete. Verszet. 13.15 Szív. 13.42 Hírdétőszlop. 13.57 Zongoramuzsika. 14.35 Új művével jelentkezik Ilés Endre és Vas István. 15.00 Hírek. 15.10 Előszóval — muzsikaival. Közben: 16.50 Hét nap a külpolitikában. 17.00-17.10 Hírek. 17.40 Gondolat. 18.19 Rác Aladár és a rögtönzés művésze. 18.50 Mai emberek. 19.00 Strauss: A denevér. Operett. Az I. felvonás után: 19.58-20.12 Hírek. A II. felvonás után: 21.10-21.30 Sporthíradó. 22.25 Hírek. 22.40 Táncozjunk! Közben: 24.00-0.10 Hírek.

Válaszolunk hallgatóinknak. 14 óra 35 Huszka Jenő operettjéből. 15.15 Autóok és motorosok ötérece. 15.20 A dalcikus születése. Előadás. 16.00 Hírek. 16.05 Az Ifjúsági Rádió műsora fiatal szovjet költőkről. 16.50 A Magyar Rádió és Televízió énekkara énekel. 17.00 Irodalom a természetudományok korában. 17.39 Táncezen. 18.00 Hírek. 18.05 Műsorismertetés. 18.08 Könyvzene. 19.00 Hírek. 19.05 A pszichoanalízis kialakulásának történelmi előzményei. Hermann István írása. 19.20 Csárdások. 19.40 Orvosi tanácsok. 19.45 Pradesi fesztivál 1962. A Vég-h-kamara zenekar hangversenye. 21.00 Hírek. 21.05 Tárlat- és műteremlátogatás. Ríport. 21.20 Színház. Rádiójáték Somerses Maugham regényéből. 22.38 Verbunkosok. 23.00-23.15 Hírek.

Televízióműsor

17.40 Hírek. 17.45 Lámpafény-nél. 18.35 Közledek a tavasz. Falusi jelentés. 18.45 „Isten ősi csillaga.” Komlós János kritikája az új magyar filmről. 19 óra Lányok — aszszonyok. 19.30 Tv-híradó. 19.45 Hétről hétre. 19.55 A tv mesekönyve. 20.00 Közveteg. Tv-vígjáték. 14 éven felülieknek. 21.00 A kisfilmek kedvelőinek. 1. Courbet. Francia kisfilm. 2. Kukrinyicski. Szovjet kisfilm. 21.25 Egy zenés kiállítás képei... Ábrám Pál és Fényes Szabolcs műveiből. 22.50 Hírek. Tv-híradó (ism.) (MTI)

A NÍVÓ FAIPARI ÉS JÁTEKESZÍTŐ KSZ

a lakosság szolgálatában vállal

elsőrendű kivételben

SZOBAFESTEST

Kossuth Lajos sugárút 5. szám alatt!

ÉPÜLETMAZOLÁST

AUTÓ-, MOTORKERÉKPAR- ÉS KERÉKPARFÉNYEZEST, DUCCOZÁST Kossuth Lajos sugárút 67. sz. alatt! Telefon: 30-91

BUTORFÉNYEZEST

Telefon: 51-93

S 25265

Megkönnyíti munkáját,

ha bérel mosógépet, por-szívót, padlókefét, csavarógépet, varrógépet. Jól szórakozik, ha bérel rádiót, lemezejátszót, magnetofont a Belkereskedelmi Kölesönzötől. Új címe: Lenin krt. 52. (Villamos megállónál.) S. 25250

5 órai tánc

minden vasárnap délután 5 órától 10 óráig a Móra Ferenc Művelődési Otthonban (Pestő utca 6. szám). Közreműködik a D+C-zenekar.

Háztartási zsidradékot

színezappanra

cserelünk. Cseretelepek: Gogol utca 28. 7.30-15.30. Szabadsajtó u. 72. 7.30-15.30-ig. S.